

Jak je v Klubu seniorů Slavonín
strana 7

Slavili jsme den seniorů
strany 12–13

Olomoucké Vánoce před sto lety
strany 16–17

Cvičení pro seniory je fajn!
Zkuste to s námi! strana 8

Kdy se u radnice objevil první vánoční strom?

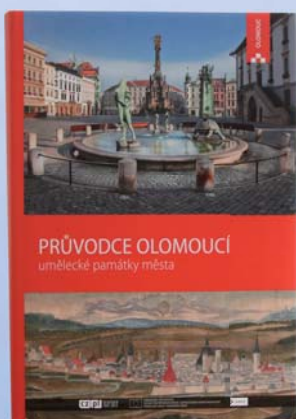
Stalo se už oblíbenou tradicí uvádět čtení v každém čísle Olomouckého seniora čtenářskou soutěží.

Také tentokrát máte šanci prověřit své znalosti a zkusit štěstí. Ve hře je nyní krásná publikace –

Průvodce Olomoucí s podtitulem Umělecké památky města.

Tato kniha asi jako jediná na trhu ucelenou formou mapuje všechny historické i moderní pamětihodnosti na celém území města. Najdete zde památky všech architektonických slohů rozdělené také podle účelu objektů, například na církevní stavby, městské paláce a další.

A jaká je dnes soutěžní otázka?

Ve kterém roce byl na náměstí před olomouckou radnicí poprvé vztyčen vánoční strom?

Nápovědou je, že se jednalo o tzv. Vánoční strom republiky, o kterémžto dobročinném podniku píšeme na stranách 16 a 17.

Správnou odpověď i s celou vaší adresou zasílejte na e-mail: michal.folta@olomouc.eu do 20. ledna 2015.

*Přejeme vám krásné Vánoce a při soutěžení hodně štěstí!
Redakce časopisu Olomoucký senior*

7

Hledáme svědky holocaustu 4

Už se to blíží! Domov seniorů
ve Slavoníně je skoro hotov 5

Má kloubní výživa smysl?
Nevzdávejte boj s bolestí kloubů. .6

8

Jak se žije v Klubu seniorů
Slavonín. 7

Netradiční cvičení pro seniory?
Zkuste Centrum pohybu! 8

Strážníci radí: V předvánočním
období buďte dvojnásob pozorní. .9

10–11

Rozhovor s Ivanem Theimerem:
Umělec by ani na penzi být neměl,
říká slavný sochař 10–11

Jaký byl Mezinárodní den seniorů
2014 v Olomouci 12–13

Přehled vánočních bohoslužeb . .14

Představujeme novou olomouckou
městskou radu. 14

Pozvánka do Lázní Slatinice 15

Vánoce před sto lety: nejdřív válka,
pak nová republika 16–17

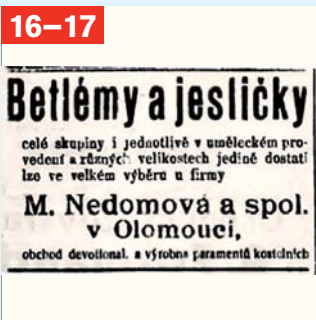
12–13

Povídka Luboše Nágla
Jak se dělá dědeček. 18

Fotogalerie: Mikulášská se Klubu
seniorů Svatý Kopeček opravdu
vydařila. 19

16–17

Vážení čtenáři,
Olomoucký senior slaví první vá-
noce. Je to zajisté důvod k radosti
a oslavě, nyní téměř rok po jeho
narození můžeme říci, že si našel
mezi čtenáři oblibu, pozornost
a věrné čtenáře.

Milí senioři, chci Vás, ujisti, že
přes veškeré změny na olomoucké
radnici po komunálních volbách,
budou tento časopis i aktivity měst-
ské prorodinné politiky pokračovat
dále. Jako nový věcně příslušný
náměstek chci plynule navázat
na aktivity, podporované mou před-
chůdkyní Evou Machovou, a i tou-
to formou jí děkuji za vše pozitiv-
ní, co pro rozvoj sociálních služeb
ve městě v minulých letech udělala.

Když se vysloví to kouzelné slůvko
Vánoce, okamžitě se mi v hla-
vě probudí vzpomínky na dětství
a s ním spojené kouzelné zážitky,
ve kterých hrají významnou roli ro-
diče, prarodiče a celá široká rodi-
na. Moc bych si přál, abychom i my
nezklamali a dokázali svým dětem,
vnukům, vnučkám a všem, které
máme rádi předat něco z toho, co
si ve svých srdcích neseme celý ži-
vot a co se nám vybaví vždy, když
uslyšíme koledu, uvidíme nazdobe-
ný stromeček, nebo ucítíme objetí
a sladkou pusou.

Přeji krásné a požehnané vánoč-
ní svátky a ať Vás novým rokem
2015 provází radost, zdraví, láska
a dobří přátelé.

RNDr. Ladislav Šnevajs,
náměstek primátora

Hledáme svědky holocaustu

Holocaust, spuštěný ve 30. letech nacistickým Německem, zasáhl v plné míře také české země. Tragédie milionů Evropanů židovského původu skončila před téměř sedmi desítkami let. I proto je dnes asi poslední možnost kompletovat co největší možné množství osobních svědectví o této černé kapitole lidských dějin. Svědků totiž vzhledem k časové vzdálenosti od oné doby neustále ubývá.

Pro vytvoření co nejvěrnějšího obrazu holocaustu jsou důležité také vzpomínky nežidovských svědků. Přímé svědky osudu českých Židů v období druhé světové války nyní hledá americké muzeum holocaustu (The United States Holocaust Memorial Museum) ve Washingtonu. Jeho zástupci vedou už více než 15 let rozhovory s nežidovskými svědky zločinů páchaných nacistickým Německem.

Vyhledávání pamětníků v České republice obnovilo muzeum v září loňského roku. „Ačkoli nám v této snaze pomáhá více než desítky institucí a jednotlivců, kteří se zabývají historií a pamětí, obracíme se na každého, koho projekt zaujme,“ vysvětluje jeden z koordinátorů projektu v České republice Jiří Doležel. „Většinu pamětníků se

Tým dobrovolníků dokumentuje vzpomínky svědků holocaustu.

Foto: archiv

daří vyhledávat prostřednictvím jejich přátel, známých, sousedů, spolužáků, kteří jejich příběh znají. Z toho důvodu také my žádáme o pomoc veřejnost.“

Kontaktovat organizátory projektu mohou ti, kteří znají například někoho, kdo se přátelil s židovskými sousedy a byl svědkem postupného odebrání jejich práv a následné deportace, byl svědkem jejich ponižování, shromáždění k deportacím a transportům, viděl násilnosti páchané na židovských spoluobčanech, byl svědkem ničení

synagog či konfiskací.

V rámci projektu bylo natočeno více než 1400 rozhovorů v 16 zemích, které jsou uloženy v archivu muzea a slouží historikům, pedagogům, dokumentaristům i budoucím generacím. „Pamětníků těchto událostí každým dnem ubývá, proto potřebujeme zaznamenat jejich výpovědi, dokud je to ještě možné. Za pomoc mnohokrát děkujeme,“ dodává Doležel.

Kontakty: Jiří Doležel,

tel.: 732 807 602,

e-mail: stopypameti@seznam.cz.

Z příběhů pamětníků

Připravili jsme pro vás krátký výtah ze zaznamenaných svědectví Olomoučanů nežidovského původu o době holocaustu.

Stanislava Šprincová (1924–2014) byla svědkyní hořící olomoucké synagogy. Tehdy mladí Češi, její spolužáci, zabraňovali hasičům v likvidaci požáru. Po Mnichovu přecházeli židovští spolužáci z německých škol k nim do českých... a posléze

zmizeli. Spolužák Otmar Karpfen přišel po Mnichovu do školy velmi rozrušen. Zřejmě doma v rodině rozebírali jejich aktuální situaci. Nikdo z židovských spolužáků nepřežil koncentrační tábor.

Daruše Burdová PhDr. (1923) měla ve třídě židovskou spolužačku Silvu Jeralovou. V době, kdy již Silva nemohla chodit do školy, ji jednou náhodně potkala ostráhnou do hola, jak zametá ulici spolu

s dalšími Židy pod dozorem nacistů se samopaly. Když se s ní chtěla dát do řeči, Silva sklonola hlavu a odvrátila se, pravíc: „Daro, běž prosím tě pryč, nemluv na mne, nebo tě sbalí a půjdeš do koncentráku jako já.“

UNITED STATES
HOLOCAUST
MEMORIAL
MUSEUM

Stavba domova seniorů jde do finále

Hrubá stavba domova seniorů je hotová, momentálně se pracuje v interiéru objektu.

Foto: Blanka Martinovská

Více než sto deset lůžek, služby přesně dle přání každého klienta, moderní vybavení a příjemná klidná lokalita na okraji Olomouce, ovšem velmi dobře dostupná městskou hromadnou dopravou. Takový bude domov seniorů, který ve Slavoníně buduje společnost ANAVITA. A jak to dnes vypadá, stavba domova bude hotová možná ještě dřív, než se plánovalo. To je zpráva pozitivní, protože o bydlení ve Slavoníně je už dnes velmi solidní zájem.

Podle původního harmonogramu měla být stavba areálu hotová v dubnu příštího roku. „Všechno jde dobře, stavba běží rychleji, než jsme očekávali. Momentálně

to vypadá, že bychom mohli konclaudovat už koncem března,“ říká zakladatel sítě ANAVITA Jiří Dušek. Hrubá stavba objektu o půdorysu písmene L je hotová, hotové jsou i rozvody, momentálně se pracuje uvnitř na vybudování podlah, na zhotovení vnitřních omítek a dalších detailech.

A co vlastně bude domov seniorů v Jižní ulici nabízet? Moderní zařízení se má pro své budoucí obyvatele stát skutečným domovem se vším všudy. Pro obyvatele domova budou připraveny různé aktivizační programy, moderní terapeutické metody a rehabilitace, především se ale vše má odehrávat v domáckém komorním du-

chu. „Naším klientům zajišťujeme opravdu individuální služby, podle toho, co si kdo přeje,“ vysvětluje Jiří Dušek. „Naší snahou je zajistit důstojné dožití každého člověka, v důstojné atmosféře absolutního bezpečí a pohody. Z tohoto důvodu se snažíme maximálně vycházet klientům vstříc, ať je to třeba tím, že si přejete mít dva polštáře pod hlavou, k večeri kávu nebo chcete sníst v 9 hodin. To vyžaduje vyšší počet kvalifikovaných zaměstnanců a skutečně individuální přístup.“

O bydlení v novém domově je zájem už dnes. „Momentálně evidujeme asi pětáctýřicet žádostí,“ dodává Jiří Dušek. **(mf)**

Internetporadna je potřebným zase o kousek blíž

Díky finanční podpoře města Olomouce mohou pracovníci sociální rehabilitace Restart (organizace o.s. InternetPoradna.cz) pomáhat osobám se zdravotním znevýhodněním i v jejich místě bydliště. „Budova, ve které sídlíme, bohužel nemá bezbariérové prostory. Nyní se však pracovníci mohou s uživateli setkat i mimo prostory organizace, například přímo u nich

doma,“ uvedla vedoucí služby, Kristýna Minářová.

Posláním služby sociální rehabilitace Restart je podporovat dospělou osobu se zdravotním postižením, které žijí v Olomouckém kraji a nacházejí se v nepříznivé sociální situaci, v jejich osobním rozvoji, dosažení samostatnosti a začlenění do společnosti, s ohledem na jejich potřeby. Pracovní-

ci mohou nabídnout osobám se zdravotním znevýhodněním pomoc při hledání zaměstnání, bydlení, získávání nových znalostí (např. práce s počítačem) navazováním nebo udržováním kontaktů a mnoho dalšího.

Více o na stránkách:

www.socialnirehabilitace.cz

nebo na tel. č.: 736 447 248. (adš)

Více k tématu na straně 9

Má kloubní výživa smysl?

V současné době zaujímají potíže s kloubním aparátem první místa v žebříčku onemocnění naší populace. Bolesti kloubů trápí každého druhého seniora. Musíme si však uvědomit, že kloubní bolesti mohou mít různé příčiny.

Revmatoidní artritida je systémové autoimunitní onemocnění, kdy imunitní systém napadá vlastní části těla, v tomto případě klouby. V okolí kloubu dochází k zánětu, který ničí chrupavku a kost pod ní. Projevuje se především bolestivými otoky a ztuhlostí kloubů s jejich následnou deformací. Revmatoidní artritida se bohužel nedá zcela vyléčit, cílem léčby je proto snížení aktivity nemoci, zpomalení vývoje ničivých kloubních změn a mírnění bolesti.

Oproti tomu **artróza** je onemocnění kloubu degenerativního charakteru. K poničení kloubní chrupavky a následné bolesti dochází v důsledku nedostatku základních stavebních prvků této tkáně a nadměrné kloubní zátěže. Chrupavka ztrácí svoji tloušťku, přestává být hladká a opotřebovává se, vinou čehož se kosti o sebe třou a odírají. Na kloubech se navíc začínají vytvářet tzv. výrůstky. Všechny tyto změny vedou ke snížené po-

chrupavky a zpomalení její degenerace je vhodné užívat tzv. „kloubní výživu“. Takových preparátů je na trhu celá řada. Je nutno říci, že vnímavost jedinců vůči těmto preparátům bývá různá, proto nelze jasně stanovit, který přípravek je nejlepší. Obecně však platí, že nejvhodnější jsou takové preparáty, které obsahují glukosamin, chondroitin či kyselinu hyaluronovou. Tyto tři látky mají klinicky prokázaný účinek při výstavbě kloubní chrupavky. Další složkou kloubní výživy by měl být kolagen.

Pomáhají i bylinky

Dalším pomocníkem pro zmírnění projevů kloubních onemocnění jsou bylinky. Pro tento účel využíváme bylin v různých formách, ať už vnitřně ve formě nálevů a odvarů, nebo zevně ve formě masť, tinktur a mazání. Vhodnou rostlinou je řepík lékařský (*Agrimonia eupatoria*), jehož nálev lze užívat jak vnitřně, tak zevně k obkladům. Zmírňuje bolest a působí příznivě při kloubních onemocněních zánětlivého původu. Mast z kostivalu lékařského (*Symphytum officinale*) působí proti bolesti a otokům. Podběl lékařský (*Tussilago farfara*) je další využívanou bylinou, jejíž spařené, trochu podrcené listy se přikládají vrchní (tmavší) stranou na bolavé klouby, artrózu i bolestivá místa při revmatismu a dně.

Přestože není většina kloubních onemocnění zcela vyléčitelná, můžeme pomocí **cvičení** a používání vhodných preparátů zpomalit zhoršování nemoci a mírnit bolest. S důvěrou se můžete obrátit na odborníky v naší Lékárně u Pöttingea, kteří Vám ochotně poradí s výběrem vhodných preparátů.

Mgr. Petra Kolečkářová

V lékárně vám ochotně poradí podle vašich individuálních potřeb.

Ilustrační foto: archiv

hyblivosti kloubů, bolestivým otokům a samozřejmě bolesti. Léčba kloubní bolesti za pomoci volně prodejných léků by měla sloužit pouze k překlenutí nezbytně nutné doby před návštěvou specialisty – ortopeda, který teprve na základě vyšetření zvolí nejvhodnější léčbu.

U kloubního onemocnění je potřebná především včasná diagnóza nemoci a s tím spojená správná léčba. Čím dříve se o nemoci dozvíme, tím efektivněji můžeme zabránit jejímu zhoršení.

Čeho si u kloubní výživy všimnout? Pro zlepšení kvality kloubní

Jdeme proti samotě ve stáří, nabízíme místa setkávání

V Olomouci dnes žije více než 24 tisíc lidí starších šedesáti let. Nemalá část lidí této věkové kategorie ráda využívá nabídky společně tráveného času. Právě s takovou nabídkou v Olomouci pracují skoro dvě desítky klubů seniorů.

Město Olomouc provozuje dnes již celkem 19 klubů pro seniory, které mají přes 1200 členů a jsou rovnoměrně rozmístěny po celé Olomouci. Ve srovnání s některými městy, kde dokonce kluby seniorů rušili, je tedy v Olomouci situace takřka idylická. Skupina uživatelů olomouckých klubů stále roste. Zaměřili jsme se proto na postupné zvyšování kvality vybavení klubů. „Jeden z klubů funguje přes padesát let. Této dlouhé existenci někdy odpovídá i jejich nedostatečné zařízení a naším cílem je tento stav v dohledném horizontu změnit,“ před-

stavuje svou vizi architektka Blanka Zlamalová. První etapou změn jsou úpravy interiéru klubů v ulici Javoříčská a na Terrerově náměstí. „Oba tyto kluby mají nyní nové osvětlení včetně akustických podhledů, jsou vybaveny novým nábytkem a závěsy. Zvolené řešení

je součástí dlouhodobé koncepce vybavení klubů,“ doplňuje zkušená architektka. Kluby získaly rovněž nové jednotné venkovní označení, které bylo poprvé použito právě v Javoříčské. Další kluby tyto proměny čekají.

(zd)

Klub pro seniory Slavonín

Klub pro seniory ve Slavoníně byl založen v roce 2000. „Činnost klubu je zaměřena převážně na kulturní akce, zejména přednášky, vycházky, návštěvy divadla, kina a dle možností na sportovní akce. Pořádáme zájezdy a od jara

do podzimu pořádáme pravidelná setkání – jedenkrát za 14 dní posezení při hudbě a zpěvu,“ představuje klub jeho předsedkyně paní Ludmila Dvořáčková.

A právě u posezení při hudbě a zpěvu se zastavíme. „Klub ve Slavoníně má velmi pěkné přízemní prostory v upraveném venkovním areálu ve dvoře domu, které jsou zatím využitelné pouze v teplejších měsících, a nenechá-

vá si je pro sebe. V čajovně klubu (tak se místnosti říká) pořádáme tyto akce pro všechny zájemce ze všech klubů pro seniory statutárního města Olomouce a ti nám oplácí tím, že si zde rádi popovídají, zazpívají i zatančí a také se vrací, což je pro nás důkaz, že je tato práce užitečná a setkávání ve Slavoníně přínosné,“ doplňuje informace paní Dvořáčková.

„Jsme velmi rádi, že se klub ve Slavoníně podělil o své prostory s ostatními a chystá pro ně navíc příjemné posezení s hudbou a občerstvením,“ chválí aktivitu klubu Eva Trčková z oddělení sociálních služeb Magistrátu města Olomouce.

Netradiční cvičení pro seniory

Možná už vás nebaví procházky v parku nebo posedávání u televize. Třeba jste byli dříve zvyklí aktivně cvičit, chodit do přírody, jezdit na kole a teď už si netroufáte. Bojíte se úrazu nebo toho, že vaše tělo už nezvládne fyzicky náročnější aktivity. Možná máte cvičení spojené jen s úmorným tělocvikem ve škole nebo vás třeba neláká nabídka cvičení, jako je aerobik, které nabízí většina fitcenter. Ve skutečnosti ale nabídka pohybových aktivit vhodná i pro člověka vyššího věku opravdu existuje, jen se o ní ještě moc neví.

Kde můžu cvičit?

V Olomouci je místo, kde si můžete zacvičit, pobavit se a nemuset se bát výše uvedeného. Jde o Centrum pohybu na Jánského ulici, které vede zkušená fyzioterapeutka Lenka Fasnerová. Ta v centru již šestým rokem úspěšně realizuje, kromě běžných cvičebních lekcí, i pohybové programy pro seniory, a to ve spolupráci s Univerzitou třetího věku Univerzity Palackého. Velkou výhodou Centra pohybu je i to, že je bezbariérové, a tudíž přístupné všem a cvičit tu mohou pod dohledem zkušených instruktorů např. také vozíčkáři nebo lidé se zrakovým postižením. Ale zpátky ke cvičení pro seniory.

V čem cvičení pomáhá

Cvičení může kromě celkového zlepšení kondice přinést také snížení úbytku kostní hmoty, zlepšit funkčnost a pohyblivost kloubů a snížit jejich bolestivost. Kromě příznivého vlivu na naši tělesnou schránku má cvičení pozitivní vliv i na psychiku člověka. Má antidepressivní účinek, zlepšuje kvalitu spánku a cvičení v kolektivu napomáhá přirozenému sociálnímu kontaktu nejen s vrstevníky.

Chci začít cvičit. Jak na to?

Výběr cvičení či sportovních aktivit byste měli vybírat především s ohledem na svůj zdravotní stav. V tomto případě je dobrá konzultace s lékařem případně rehabilitačním pracovníkem. Je potřeba zjistit, co je pro vaše tělo vhodné, případně jaké cvičení by vám vzhledem ke zdravotnímu stavu mohlo ublížit.

V Centru pohybu můžete buď v rámci studia Univerzity třetího věku Univerzity Palackého absolvovat jeden z kurzů, který trvá půl roku, celkem absolvujete asi 10 až 12 lekcí. Další možností je zaplatit si v Centru pohybu určitou částku, ze které se budou strhávat platby za cvičení a můžete navštěvovat různé druhy cvičení dle svého výběru, chuti či momentální kondice. Cvičení probíhají v Centru pohybu na Jánského ulici (v budově zdravotního střediska), kde jsou k dispozici dvě tělocvičny, lekce aquafitness pak probíhají v Balneocentru v hotelu Flora v Krapkově ulici v Olomouci. Jednotlivé lekce trvají 60 minut a cvičí se v menších skupinkách.

Jaký druh cvičení existuje?

Cvičení pro seniory v Centru pohybu lze rozdělit do tří tematických oblastí. První z nich je zaměřená na kondici, posilování a zlepšování stability. Sem patří například cvičení s pružnou tyčí flexi-bar v kombinaci s cvičením na velkých míčích, které je zaměřeno na posílení svalů páteře, břicha, dna pánevního, zlepšení koordinace pohybu a stability a zlepšení správného držení těla. Sem se řadí i K+K2 funkční trénink. Pod tímto záhadným názvem se skrývá kondiční cvičení zaměřené nejen na posílení a protažení svalů celého těla, ale také na udržení a zvy-

šování kondice a posílení kardiovaskulárního systému. Lekce zahrnuje chůzi na trenažéru (pásu) a na speciálním kole krankcycle, které se pohání rukama.

Druhou oblastí je cvičení ve spojení s taneční terapií. Mezi tyto lekce patří hodiny taneční terapie, které spojují ladné prvky tance, pilates, jógy, a to vše za doprovodu hudby, nebo tzv. hooping. Jde o cvičení s velkou obručí, kterou si většina z nás pamatuje z dětství. Tímto cvičením se posilují svaly břicha, zad, dna pánevního a zároveň se trénuje koordinace, koncentrace i postřeh.

Jak říká Lenka Fasnerová: „*Hooping je ve cvičení letošní novinka, která se ihned stala hitem sezony, protože nejde jen o cvičení, ale i o zábavu a vzpomínání na dětství.*“ Dalším neobvyklým druhem cvičení je fly jóga, která spojuje prvky jógy a pilates. Cvičí se s plachtou neboli sítí, ve které se v jednotlivých pozicích např. sedí, leží, houpá apod. Centrum pohybu organizuje pro seniory i lekce aquafitness. Toto cvičení probíhá ve vodě, čímž se odlehčí kloubům a zároveň se proti odporu vody posílí potřebné svalové partie.

Kromě už uvedených druhů cvičení v Centru pohybu pořádají i společné výlety, cvičení v přírodě nebo lekce tzv. nordic walkingu – chůze s holemi. Oblíbená jsou také cvičení dospělých s dětmi, kdy si prarodiče mohou přijít zacvičit se svými vnoučaty. **(han)**

Kontakt:

Mgr. Lenka Fasnerová
tel. 774 004 641

Centrum pohybu, Jánského 24
(přízemí budovy zdravotního střediska) Olomouc – Povel
www.centrumpohybuol.cz
centrumpohybuol@gmail.com

Strážníci radí: V předvánočním období buďte dvojnásob pozorní

Pro mnohé z nás nastalo s adventním časem období shonu, což s sebou často přináší i více peněz v peněženkách a naopak méně ostražitosti. Taková situace je jako dělaná pro kapsáře a další zloděje. Neulehčujme ale dobrovolně situaci těm, kteří se naší nepozornosti při nákupech snaží využít!

Proto platí následující doporučení:

- Svě věci mějte neustále pod dozorem! Nedávejte příležitost zlodějům.
- Hotovost noste pouze ve výši, kterou dle předpokladu budete skutečně potřebovat. Pokud máte u sebe větší hotovost, rozdělte si ji na několik míst.
- Osobní doklady nenoste společně s penězi! Zloděj má ve většině případů zájem pouze o peníze, váš čas, strávený při vyřizování nových dokladů, je už tak nějak navíc.
- Peněženko neukládejte v horní části kabelky, v batohu na zádech ani v zadní kapse kalhot!

V některých případech už sama příležitost dělá zloděje.

- PIN si v žádném případě nepište na platební kartu či někam poblíž! Stále jsou lidé, kteří tuto velmi důležitou zásadu při využívání bezhotovostního styku porušují.

- Peníze z bankomatu vybírejte pouze tam, kde se pohybuje více lidí. Zloději netouží po publicitě.
- Kabelku či tašku s osobními věcmi neodkládejte do nákupního vozíku! Zbytečně tak provokujete zloděje **(red)**

Ptejte se, braňte se! Má to smysl, vzkazují z poradny.

Olomoucká nezisková organizace o.s. InternetPoradna.cz pomáhá svým uživatelům bojovat s dluhy, nedostatkem financí a také s chybějícími informacemi, které by lidem mohly pomoci v tíživé situaci.

Nejčastějším tématem konzultací v poradně je otázka zadluženosti. Skupina lidí nad 50 let je jednou z nejohroženějších zadlužením. Jedná se většinou o klienty, kteří ztratili práci často v důsledku zdravotního omezení, mají půjčky na své osobní potřeby, případně na to, aby pomohli svým dětem. Tyto závazky pak nejsou schopni plnit.

Pracovníci poradny se snaží hledat co nejefektivnější východisko ze

složitě situace klientů. „Velmi často je osobní bankrot jediným řešením. Hůře jsou na tom však lidé, kteří podmínky osobního bankrotu nesplní. I těm se v poradně snažíme pomoci. Poradna poskytuje tuto službu bezplatně,“ popisují své zkušenosti pracovnice této organizace.

Jak trávit volný čas

Kromě problematiky dluhů mohou pracovníci uživatelům služby pomoci a poradit v oblastech vyhledání kompenzačních pomůcek, dávek, příspěvků, trávení volného času a doporučit jiné služby dle potřeby a aktuální situace jednotlivce.

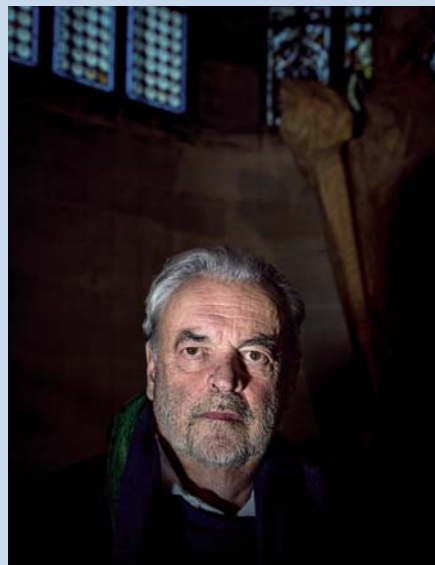
Pokud se i vy nacházíte ve složité situaci a nevíte si rady, neváhejte

se obrátit na pracovníky poradny na adrese: Wurmova 7, Olomouc, 779 00 poblíž tramvajové zastávky U Dómu nebo na telefonním čísle +420 774 724 877. Více informací najdete také na webových stránkách: www.internetporadna.cz

Díky podpoře nadace Taťány Kuchařové, Magistrátu města Olomouce a Ministerstvu práce a sociálních věcí mohou pracovníci poradny zdarma nabídnout pomoc lidem se zdravotním znevýhodněním, dlouhodobě nemocným a starším 50 let, kteří mají potíže s dluhy. Pracovníci poradí uživatelům služby i v místě jejich bydliště až do vzdálenosti 20 km od Olomouce. **(red)**

Umělec by ani na penzi být

Ivan Theimer

Jeho sochy dobře znají v Paříži, ve Florencii, ve Folignu, v Grenoblu, Hamburku, Bordeaux a jinde, najdeme je dokonce

i na tak lukrativních místech, jako je Elysejský palác. Žije střídavě v Paříži a v italském Toskánsku. Přesto svými kořeny jednoznačně patří do Olomouce. Sochař Ivan Theimer dodneška vzpomíná na to, jak mu právě barokní kořeny Olomouce pomáhaly žít a tvořit v prvním období po emigraci v září roku 1968. Pan Theimer, jehož Arionovu kašnu dnes může vidět každý Olomoučan na Horním náměstí a podstatně více z jeho díla i na výstavě v Arcidiecézním muzeu, nedávno znovu navštívil rodné město. Na radnici jednal s primátorem Antonínem Staňkem o dalších možných objektech, které by mohly Olomouc zkrášlit.

Několikrát jste řekl, že vám vzpomínky na Olomouc pomáhaly v cizině. Můžete to přiblížit?

Už na průmyslové škole mi spolužák Jaroslav Kovanda říkával: Já jsem se bohužel narodil v těch zlínských krabicích, zatímco ty máš štěstí, že ses narodil v Olomouci, v barokním ráji. Po emigraci mi samozřejmě v cizí zemi bylo těžko, cítil jsem osamělost a vykořeněnost. A právě vzpomínky na olomoucké baroko, na krásné barokní kašny a na ty elegantní tvary, které jsou univerzálně přítomné i jinde, třeba právě v té Francii, mi dávaly pocit, že jsem se neztratil, že existuje pojitko mezi Olomoucí a světem, kam jsem se vydal. Můj kulturní základ mě spojoval s Olomoucí. Nicméně současně mi to připomínalo, že se nemůžu vrátit, že je mezi mnou a Olomoucí zákaz vjezdu.

Cítíte se dnes v Olomouci ještě doma?

Doma...to asi ne. Ty přetržené ko-

řeny jsou tady v Olomouci, to ano. Jakmile je ale člověk nějak vykořeněný, jazykově a kulturně, přetrvává to a neztratí se to. Nedá se tedy jednoznačně říct, kde jsem dnes doma. Na druhou stranu, vezměte si, že dodneška nemám české občanství. Zjistilo se, že po dobu mého života ve Francii a Itálii tady někdo kompletně zničil všechny dokumenty o mé osobě a na úřadech v České republice po mě není ani stopy. Ten zákaz vjezdu tedy do značné míry přetrvává.

Ve vašem díle se poměrně pravidelně objevuje motiv želvy. Co pro vás znamená?

To se musíme vrátit k mé mamince. Když jsem byl malý, zabývala se buddhismem a hinduismem a vyprávěla mi pak o různých symbolech, mezi jiným také o želvě coby symbolu dlouhověkosti. Mě to tehdy moc nezajímalo, nechtělo se mi to poslouchat, zajímal mě Kubišta, Picasso a podobně, a ne nějaký buddhismus. A když uběhlo

několik let a já dostal v zahraničí první větší zakázku pro domov seniorů v Grenoblu, najednou jsem si na ta mamincina vyprávění vzpomněl. Vybavilo se mi, jak mi vyprávěla o dlouhověkosti, dlouhém žití želvy, a napadlo mě, že to je pro domov starých lidí výborný a zajímavý motiv, že by to mohlo prodlužovat život. Koupil jsem si brazilskou želvu, která se stala mou modelkou, a vytvořil první takovou plastiku. Tři roky poté starosta Grenoblu přišel na nápad, že je takové želvy pro starobinec škoda, že ji přemístí do zoologické zahrady, kde ji uvidí více lidí a budou si s ní moct hrát děti. Jenže se stalo něco překvapivého – ti stařečci a stařenky se vzbouřili a postavili se jednoznačně proti! Naši želvu nám nevezmete! Prosadili si to a pan starosta couvnul. A tak dodneška zůstala želva u starých lidí v Grenoblu.

Nejen želva, ale i další zvířata jsou vidět ve vašich dílech...

Já pocházím z doby socialismu a úplné abstrakce, z doby, kdy jsme všechno, zvířetem počínaje a dítětem konče, z centra naší pozornosti vygumovali, nevíšimali jsme si toho. Když jsem pak začal ztvárňovat zvířata, nejen želvy, ale třeba i koně, delfíny a tak dále, lidi se mi smáli. V Paříži si říkali, co ten Theimer blbne, to je blázen, proč dělá zvířata. No a teď, v posledních deseti patnácti letech, se k tomu spousta lidí vrací. Stačilo, aby se začaly točit filmy o velrybách, které uvíznou na mělčině, a najednou se uvažování a vnímání lidí zase mění.

Vy letos slavíte sedmdesátku. To je věk, který u nás tráví většina lidí na penzi. Jak to vnímáte vy?

Pokud jde o tu penzi, to je u mě

neměl, říká slavný sochař

asi trochu jinak. To neexistuje. Tím, že jsem byl celý život na volné noze a že jsem emigroval, nepředstavoval jsem si vůbec, že by se dalo žít na penzi. Říkal jsem si, že je potřeba si na stáří našetřit. Ovšem vzhledem k tomu, že jsem měl ženu a dvě děti, bylo přednější platit zdravotní pojištění a pojistit si tak zdraví než spořit na penzi. A další věc je to, že pravidelná penze může člověka vést k pasivitě. Viděl jsem to u řady mých kamarádů, kteří byli zaměstnaní jako profesori, a když odešli na penzi, najednou přestali tvořit. Každý měsíc dostávali peníze a asi tak ztratili motivaci k práci.

Je to tedy i hnací motiv, aby člověk nepřestal být umělecky činný?

Asi ano. Jakmile člověk psychologicky cítí jakousi jistotu, lodičku, která mu pravidelně přistane v přístavu, zvykne si na to. Pro tvorbu by to takhle být nemělo. Je otázka,

jestli v umění může vůbec něco jako odchod na penzi existovat. Já jsem s touhle představou nikdy moc nesouhlasil. Staří renesanční mistři, jako například Tizian, když zestárnuli, měli obrovskou zkušenost, citění a znalosti, na druhou stranu ale stářím samozřejmě ztráceli určitou manuální zručnost nebo se zhoršoval zrak. Tihle staří mistři ale nepřestali tvořit, oni to řešili tak, že měli mladé pomocníky, kteří za ně při tvorbě dělali třeba některé detaily.

Takže hmotné zabezpečení není tak důležité, respektive může naopak způsobovat pokles motivace umělce?

Nad tím jsem uvažoval, když jsem pracoval ve Folignu nedaleko slavného Assisi. Dělal jsem tam památník obětem bombardování za války. Myslel jsem při tom na svatého Františka z Assisi. Na dómu v Assisi je zobrazen

příběh, kdy svatý František přišel, svlékl ze sebe drahé šaty, které dostal od bohatého tatínka, a všechno rozdal chudým. Tak jeho příběh zpracovával i Giotto, pracoval s tímto motivem. Určité formy chudoby bez zabezpečení dávají životní dráze a poslání úplně jinou dimenzi. Pokud člověk jenom projede kolem Assisi, prohlédne si zdejší dóm a jede dál, možná si to ani tak neuvědomí, ale pokud už tam delší dobu pobýváte a pracujete, vnímáte různé tragédie, které se tam odehrály, jako bylo například nejen to zmíněné bombardování, ale i ničivé zemětřesení, pak nad tímhle musíte uvažovat.

Myslíte, že dnešní lidé nad tragédiemi málo uvažují?

Dalo by se to tak říct. Ztratili jsme vazbu na přírodu a na souvislosti. Já mám v Itálii ateliér pod Carrarskými horami, kde se těží proslulý mramor. V těch horách jsou každý rok nějaké oběti. Dva tisíce let, od římských dob, se zde těží mramor a snad každý rok zde někdo zahyne. Stejně tak v Ligurském moři, v Zálivu básníků, které je odtamtud kousíček, umírali a umírají lidé. Většina lidí si to neuvědomuje, nemyslí na to, ale když se podíváte na ten nádherný mramor, z nějž jsou všechny nejkrásnější stavby ve Florencii, Pise, Římě a jinde, uvědomíte si, že pochází z lomů nad Carrarou, někdo je musel dopravit z hor dolů, pak je vézt po moři a po řece dál a že k němu prostě ty tragické příběhy patří. Myslím, že umělci znali příběhy těch kamenů, které zpracovávali. V každém ideálu jsou obsažené i bouřky a katastrofy. To není nějaký pesimismus, tak to prostě v přírodě je. Jen si to někdy nepřipouštíme. **Michal Folta**

Každý Olomoučan zná Theimerovo dílo, které zdobí Horní náměstí – je jím Arionova kašna, která doplnila soubor olomouckých barokních kašen s antickými náměty.
2x Foto: Jan Andreáš

Jaký byl Mezinárodní den

Pojďme se poohlédnout zpátky v čase, jak jsme prožili oslavy Mezinárodního dne seniorů v Olomouci. Oslavy dne, který v kalendáři připadá na 1. října, trvaly od 16. září do 7. října. Celkem bylo vytištěno 800 účastnických a také soutěžních karet, z nichž většina byla rozdána.

Připomeňme si, jaké akce se odehrávaly. Není to tak dávno, co akce probíhaly, ale počasí se změnilo razantně, z teplého slunečného dne se stal šedivý den, ve kterém jsou překračovány limity prachu v ovzduší (alespoň dnes, kdy článek píše, tomu tak je). Zima je v plném proudu a třeba se letos dočkáme sněhu i v Olomouci.

Jaké akce byly připraveny?

Účastníci si vyzkoušeli bruslení na kolečkových bruslích pod odborným dozorem lektorů LENE, školy kolečkového bruslení. Zacvičili si s lektory z Centra pohybu, prohlédli

Kopečku, beseda s Městskou policií Olomouc s hereckými vstupy, den otevřených dveří služebny Městské policie Olomouc, den otevřených dveří požární stanice Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje a také prohlídka budovy správního archivu Armády ČR na náměstí Republiky.

Střední zdravotnické školy Pöttingeum. Navštívili jsme také nový klub pro seniory a zrekonstruovaný klub pro seniory v Olomouci. Následoval pak kulturní program, a to představení Moravského divadla Noc na Karlštejně a představení Divadla na Šantovce s názvem Jedlící. Závěrem nechyběla také již tradiční mše v bazilice Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku a téměř okamžitě vyprodaný koncert orchestru Gustava Bromy v Redutě.

Účastníci získali hodnotné ceny... Vyhráli všichni...

Aktivní účastníci měli možnost získat hodnotné ceny a taky je získali. A jaké vlastně byly ceny pro aktivní účastníky? Dva víkendové pobyty pro dva v Lázních Slatinice včetně procedur a plné penze, které poskytly Lázně Slatinice a.s., či třeba množství cukru odpovídající váze výherce. Výherce získal tolik kilogramů cukru, kolik sám váží, a další balení cukru – tyto ceny poskytla PhDr. Jana Kolomazníková. K dalším cenám patřily speciální prohlídky Zoo Olomouc, včetně zázemí a setkání s kontaktními zvířaty, poukaz

si zázemí olomouckého Aquaparku, ale také se prošli s krokoměry a získali statistiku z radostz pohybu.cz a v neposlední řadě si mohli zacvičit Tai-chi. Už první den byl náročný, ale čekaly nás další, branný den na Svatém

V dalších dnech byla připravena projekce filmu Stoletý stařík, který vylezl z okna a zmizel a den otevřených dveří v Premiere Cinemas v Olomouci a prohlídka Divadla na Šantovce, prohlídka budovy

seniorů v Olomouci

na 10 lekcí aquafitness Olomouc v olomouckém Aquaparku, volné vstupy na 90 minut do Aquaparku Olomouc, vstupenky na libovolné představení Premiere Cinemas v Olomouci, batůžky, dózy a dávkovače léků, které poskytla firma Obzor, USB flash disk od Europe Direct Olomouc a další.

Cen bylo hodně, o čemž svědčí fakt, že vyhráli všichni, kteří splnili podmínku šesti razítek na jedné soutěžní kartě. Byli jsme rádi, že jsme mohli udělat radost všem.

Slavnostní předání, aneb co kdo vyhrál a kolik cukru získal výherce?

Výherce prvních 10 cen jsme pozvali na slavnostní předání na rad-

nici (viz foto). Hlavní cenu předával obchodní ředitel Lázní Slatinice Jan Krkoška za přítomnosti náměstkyně primátora pro sociální oblast Evy Machové (nyní je náměstkem Ladislav Šnevaš, pozn. red.). Lidé se nás často ptají na cenu „váha výherce v cukru“ – výherkyně byla zvažena na osobní váze a bylo jí předáno celkem... Ne, přece jste si nemysleli, že prozradíme informaci, se kterou se dámy nesvěřují? Ale mohu prozradit, že cena paní velice potěšila a pošeptala nám, že má vícero dětí a vnuků a mezi ně cukr spravedlivě podělí, „je přece čas pečení vánočního cukroví“, a tak to přišlo velice vhod.

Dostali jsme mnoho kladných reakcí na naši společnou oslavu dne seniorů. Líbila se prohlídka Aquaparku: „Bylo to velice zajímavé, jsem moc rád, že jsem mohl nahlédnout do tajů technického zázemí Aquaparku, jen je škoda, že nás zde bylo jen málo,“ doplnil jeden z návštěvníků. „Já jsem nadšená z hasičské zbrojnice, opravdu se nám věnovali,“ reagovala další účastnice. „Také dům armády na náměstí Republiky byl velice zajímavý, nikdy předtím jsem zde nebyla,“ doplňuje.

Věříme, že i Vám se líbila naše společná oslava a že se brzy potkáme při dalších příležitostech. **(zd)**

VÁNOČNÍ BOHOSLUŽBY 2014

CHRÁM	24.12.	25.12.	26.12.	31.12.	1.1.2015
KATEDRÁLA SV. VÁCLAVA	15:00 DĚTSKÁ 21:00	8:00, 10:00	8:00, 10:00	18:00	8:00, 10:00
KOSTEL SV. MOŘICE	22:00 24:00 BOH. SLOVA	7:30, 9:00 10:30	7:30, 9:00 10:30	8:00 17:00	7:30, 9:00 10:30
KOSTEL SV. MICHALA	15:00 DĚTSKÁ 24:00	7:30, 9:00	7:30, 9:00	16:00 23:00	7:30, 9:00
ZVĚSTOVÁNÍ PÁNĚ kapucínský	17:00	10:00, 17:00	17:00	17:00	10:00, 17:00
NEPOSKVRNĚNÉ POČETÍ P. MARIE dominikánský	16:00 DĚTSKÁ 24:00	9:30 18:00	9:30 18:00	17:00	9:30 18:00
KOSTEL P. MARIE SNĚŽNÉ	19:00	19:00	19:00	19:00	19:00
KOSTEL SV. KATEŘINY	---	11:00	11:00	---	11:00
HEJČÍN	22:30	10:00	10:00	17:30	10:00
HODOLANY	15:00 BOH. SLOVA 22:00	9:30	18:00	18:00	9:30
HOLICE	20:00	9:00	9:00	16:00	9:00
NOVÁ ULICE	21:00	9:00	9:00	17:00	9:00
NOVÉ SADY	15:30 DĚTSKÁ	9:35	9:35	16:00	9:35
SLAVONÍN	23:00	8:00	8:00	14:30	8:00
KLÁŠTERNÍ HRADISKO	19:00	10:00	10:00	16:45	10:00
SVATÝ KOPEČEK	16:00 24:00	7:30, 9:00, 10:30, 15:00	9:00 15:00	9:00 17:00	7:30, 9:00, 10:30, 15:00
CHVÁLKOVICE	21:00	8:00	8:00	15:00	8:00

Olomouc má novou městskou radu

Od 10. listopadu má město Olomouc nového primátora a novou městskou radu. Primátorem byl zvolen Antonín Staněk (ČSSD). Náměstky primátora jsou Martin Major (ODS), Jaromír Czmero (ČSSD), Pavel Urbášek (ČSSD), Aleš Jakubec (TOP 09) a Ladislav Šnevajs (KDU-ČSL). Zvoleni byli i neuvolnění členové městské rady, jsou jimi Filip Žáček (ČSSD), Miroslav Petřík (ČSSD), Michal Giacintov (KDU-ČSL), Čestmír Neoral (ODS) a Anna Taclová (TOP 09). (mf)

Lázně Slatinice u Olomouce

Lázeňství je v poslední době spíše opomíjenou formou léčby a to je rozhodně škoda. Lázeňství má na čem stavět, je to staletými ověřená forma léčby, která i v dnešní moderní době má své místo.

Lázně Slatinice jsou léčebné lázně s přírodním pramenem středně mineralizované vody s obsahem sirovodíku. Zaměřují se na léčbu pohybového aparátu, nemoci onkologické, neurologické a kožní.

Historie Lázní Slatinice sahá až do 16. století a prvním „lázeňským hostem“ byl jistý vladyka Šimon z Nadějova, který byl v roce 1556 písařem zemského menšího práva markrabství moravského a také po jistou dobu zastával úřad radního písaře v Prostějově. V roce 1580 proslulý moravský lékař Tomáš Jordán z Klausenburka označil ve své knize s názvem „Kniha o vodách hojitelných neb teplicech moravských“ zdejší prameny jako léčebné. Zmiňuje položení pramene, chemické složení vody a její léčebné účinky. V archivech pánů z Lichtenštejna bylo v roce 1929 nalezeno podání, kterým kníže dovolil 21. 3. 1685 zřízení lázní, pokud stavební náklady nepřesáhnou 100 tolarů.

Přírodní léčivý zdroj blahodárně působí při bolestech zad, páteře a kloubů, při osteoporóze, artróze, po poraněních či pooperačních stavech, dále příznivě působí při léčbě atopického ekzému i lupénky. „Zabýváme se však také léčbou neplodnosti, ale také léčbou po operaci prostaty,“ doplňuje Jan Krkoška, obchodní ředitel.

„Nemůžeme se spoléhat pouze na to, co nám tu nechali předchozí generace, a proto se i v Lázních Slatinice musíme rozvíjet. Naše lázně samozřejmě staví na histo-

rii a osvědčené tradici, ale jdeme i s dobou. Provádíme rekonstrukce našich ubytovacích kapacit, zrekonstruovali jsme vnitřní bazén, máme k dispozici kvalitní penzion pro náročnější klientelu atp.,“ doplňuje Jan Krkoška.

Nabídka služeb

V současné době poskytují Lázně Slatinice komplexní, příspěvkovou i plně hrazenou odbornou lázeňskou péči, preventivně relaxační a rekreační pobyty v lázeňských domech Mánes, Hanačka a Balnea. Péče u nás zahrnuje široké spektrum procedur s garancí využití léčebných pramenů, od koupelí, masáží, zábalů přes plavání, saunu až po zdravotnické úkony, léčebné procedury a fyzikální terapie.

Očima klientů lázní

„Původně jsem měla jet do lázní v Teplicích, a ne do Slatinice, ale měli plno a já jsem musela splnit časový harmonogram z důvodů požadavků zdravotní pojišťovny, která lázeňskou péči proplácela. Dnes už mohu říci, že to dobře dopadlo. Bydlení bylo výborné, jídlo také a ze všeho nejvíce pochvaluji samotné zaměstnance, kteří doká-

zali poskytovat tak vzornou péči,“ vzkázala své poděkování prostřednictvím dopisu paní Šprňová.

Pozvání do lázní

„Pro milovníky zábavy a silvestrovských zážitků nabízíme v Lázních Slatinice silvestrovský pobyt. Nabitý společenský program zahrnuje vystoupení hudební skupiny, speciální menu, tombolu, ohňostroj a pro vytrvalce i organizovaný novoroční výstup na nejvyšší „hanácké“ kopec Velký Kosíř. V našich lázních lze samozřejmě zakoupit také dárkové poukazy na procedury či pobyty, a to v libovolné finanční výši. Ty Vám pak budou vystaveny na recepci nebo zaslány na požadovanou adresu,“ dodává na závěr Krkoška.

www.lazneslatinice.cz

prijem@lazneslatinice.cz

tel.: +420 585 944 599

(zd)

Vánoce před sto lety: nejdřív

Zvykli jsme si na tomto místě vzpomínat na to, co se v Olomouci přihodilo před sto lety. Dovolíme si však dnes udělat malou změnu. Před sto lety už na celém evropském kontinentu řádila Velká válka. Vánoce se sice samozřejmě slavily, nicméně příliš veselé nebyly, a ty následující troje ještě méně. Čím déle válka trvala, tím méně měli lidé důvodů a sil k radosti a vánoční atmosféře. Podívejme se tedy, jak to v Olomouci vypadalo nejen v roce 1914, ale i v letech 1918 a 1919. V prvním zmíněném roce byla ještě zcela čerstvě zrozená československá republika, v tom druhém si už lidé pomaličku zvykali na život v míru. O pár let později začali také vztyčovat na náměstích vánoční stromy.

Podotkněme ještě, že se v prvních dekádách dvacátého století neslaví ani tak Štědrý den jako dnes, ale daleko spíše Boží hod vánoční 25. prosince. Také stránky novin se 24. prosince věnují všedním, nesvátečním záležitostem, zatímco vánoční tematika se projevuje až ve vydáních ze dne 25. prosince. Přesně před sto lety, tedy v prvním roce války, v roce 1914, se samozřejmě Vánoce slavily. Lidé měli ovšem starosti především o to, co se děje na některé z evropských

Vánoce 1914!

Žádné přerušení výroby následkem válečných událostí v závodě našem nenastalo a svlátky v oddělení výroby vánočního zboží udržuje se výroba v plném rozsahu.

K Mikulášům, k vánocům a k Novému roku upomínáme P. T. pány obchodníky a cukráře na naše oblíbené výrobky a svlátky doporučujeme naše dezertní speciality v gol. krabičkách a

rodinné i obchodní směse vánoční

na 2, 4, 6, 10 haléřový prodej.

Dále doporučujeme salony přepychové i obyčejné, tyčinky v pestrém olivo, závěsky fond. likérové, máčené pánové výrobky atd. Vše za hotové a nezávazně.

Akelová továrna na cukrovinky a čokoládu „Zora“ v OLOMOUCI.

front, a co je s jejich blízkými – syny, otci, bratry a manžely. Svědčí o tom i stránky denního tisku. Nesrovnatelně více textů je věnováno válce a případně jejím dopadům na život uvnitř našich zemí, než aktuálnímu datu v kalendáři. Olomoucký Našinec se zmiňuje o nevyslyšené iniciativě papeže Benedikta XV., který v encyklice vyzýval válčící strany, aby se alespoň v době Vánoc dohodly na příměří. „Vánoce roku 1914 slavíme tak za ryku válečného. Příšera války ovládla všude a duch lidský se nezabývá téměř jinými myšlenka-

mi,“ píše se na titulní straně novin z 25. prosince 1914. Neveselá báseň o Vánocích a válce atmosféru jen podtrhuje. Nabídka zboží pro vánoční dárky je sice pořád docela pestrá a akciová továrna Zora ubezpečuje, že ani následkem války nebyla výroba čokolád a cukrovinek vůbec nijak omezena, přesto všechny inzeráty na zakoupení knížek pro děti a či šperky pro nejbližší jednoznačně převládají velký inzerát na životní pojištění pro vojáky, odcházející na frontu. Rok 1918 přináší už docela onačejší myšlenky. Byť ani tentokrát nejsou jen tak tradičně vánoční, přesto jsou alespoň optimističtější. Aby taky ne – Velká válka skončila, máme novou republiku a dokonce se zrovna diskutuje o tom, že bychom mohli dostat po Němcích jednu africkou kolonii, konkrétně Togo. Dennímu tisku dominují optimistické a hrdé texty o vánočním poselství Tomáše Garrigue Masaryka a o skvělé budoucnosti našeho národa. Byť ještě stále není

Doporučujem k vánočnímu nákupu

Velkozávod hodinářsko-zlatnicko-klenotnický 8379

Ant. Kočí, Olomouc,

Denisova třída č. 8.

Pozor, nové obch. místnosti nproti, kde dříve!

válka, pak nová republika

tak docela jisté, jaké hranice nový stát bude mít – nejasno je o linii mezi Slovenskem a Maďarskem i mezi Moravou, Polskem a Německem. „Radostné Vánoce slaví letos národ československý, první Vánoce ve své samostatnosti, zajištěné a zabezpečené mezinárodně.“ Zatímco národ slaví, v Olomouci se po čtyřleté válečné pauze chystají ochotníci Všeodborového sdružení sehrát znovu vánoční hru Bůh, láska v jesličkách. Kázání v olomouckých chrámech je stále ještě rozděleno podle jazyků na české a německé, nyní už mají ale čeští věřící vyhrazeny „lepší“ časy.

Vánoční dárky
koupíte nejvýhodněji u firmy
Karel Murla
Olomouc, Brandhubrova 29.
Velký výběr zlatých věcí jako: hodinek, fotišků, prstenů, náramků, medallionků, náušnic atd. Ozdobné a luxusní předměty z čínské stříbra.
Gramofony. — Vánoční snímky.
Správky se vyřizují rychle a levně.

V prosinci 1919 si už národ relativně na své štěstí zvykl a chystal se dokonce k volbám do Národního shromáždění. Současně se ještě řešilo, kdy a jak vznikne druhá komora parlamentu, tedy Senát, a jak to bude se zemskou samosprávou. Do povědomí se poprvé dostává kněz a radikální slovenský národovec Andrej Hlinka. Kdesi daleko ve Vladivostoku se začínají připravovat ruští legionáři na vytoužený návrat do vlasti. V Olomouci se chystá už i silvestrovské veselí –

www.encyklopedie.brna.cz

Podepsané korporace dovolují si zvátí ku
ZAHAJOVACÍ SLAVNOSTI
VÁNOČNÍHO STROMU
REPUBLIKY
jež se koná v sobotu dne 13. prosince 1924
o 17. hod. na Náměstí Svobody

PORADÍ:
1. Hudba
2. Proslav zástupce Čes. zemské pčče o mládež na Moravě
řed. J. Zapletala
3. Proslav starosty města Brna dra B. Macků
4. Recitace básně J. Chaloupky (dorostence Červ. Čsl. kříže)
5. Státní hymny, Dánská a československá
6. Proměňádní koncert

Česká zemská pčče o mládež na Moravě v Brně
Okresní pčče o mládež pro Velké Brno
Okresní pčče o mládež pro Brno-venkov
České Srdece v Brně
Diviše Čsl. Červeného kříže
pro Moravu a Slezsko v Brně (dorostový odbor)

Při slavnosti účinkuje vojenská hudba pěšího pluku č. 10 za
řzení kapelníka St. Živného

V Břtovyčelch n. Svr., kultid strom byl lesní správu darován, koná se
na rozloučenou s ním slavnost v neděli 7. prosince t. r. o 11. hodině

například v besedě olomouckého Orla v Katolickém domě uvidí diváci „hanáckou burlesku“ Óklade a láska. Vánoční bohoslužby samozřejmě opět rozdělené na ty s kázáním v češtině a ty německé. Zbytek bohoslužeb se odehrává v neutrální latině... Svaz českých bank oznamuje Olomoučanům, že během vánočních svátků „bude vánoční klid a ve všech bankách se nebude pro strany úřadovati“.

A na závěr přeskočme ještě o pár let dál, do roku 1924. Tehdy začíná jedna krásná tradice, na níž dnes s určitými obměnami navazujeme i my. Stromeček k Vánocům patří u nás zhruba od poloviny 19. století. Nejprve jej používaly ve svých domovech bohaté rodiny, začátkem dvacátého století se tento zvyk dostal i do chudších stavení. Nicméně ozdobené stromy na náměstích nestávaly nikdy. Teprve roku 1924 spisovatel Rudolf Těsnohlídek, ovlivněn jednak vlastním zážitkem, kdy s přáteli našel v lese na Vánoce odloženou holčičku, a inspirován také zvykem v dánské Kodani, zavedl tradici takzvaných Vánočních stromů republiky. Už v tomto roce byly stromy republiky vztyčeny na náměstích mnoha moravských měst včetně Olomouce. Podstatnou součástí těchto společných vánočních stromů byla kasička, určená pro dobročinné dary. Z vybraných peněz, a že jich skutečně nebylo málo, po pár letech dokonce postavili domov pro sirotky. Díky za pozornost, a ať máte i vy krásné Vánoce, plné koled a sváteční nálady, bez jakýchkoliv smutných podtónů. **Michal Folta**

Betlémy a jesličky
celé skupiny i jednotlivě v uměleckém provedení a různých velikostech jediné dostati lze ve velkém výběru u firmy
M. Nedomová a spol.
v Olomouci,
obchod devotional. a výroba paramentů kostelních

Jak se dělá dědeček

Luboš Nágl

V noci mi do spaní pípl mobil a esemeska prozradila, co jsem tušil, ale s jistotou ještě nevěděl. Teď je ráno, ležím pod teplou peřinou a schválně oddaluji ten okamžik, kdy se vysoukám z postele, se zavřenými očima přejdu pár kroků k zrcadlu a pak je naráz otevřu. Jsem zvědavý, jak velká se stala proměna. Večer jsem do postele uléhal jako otec a ráno se probouzím jako úplně jiná generace.

Je zvláštní, jak se jedny věci dělájí složitě a jiné, pro lidstvo neméně důležité, jdou poměrně jednoduše. Například: jak se dělá kozí farma? Obtížně. Chce to spoustu času a trpělivosti pro zástup formulářů a k nim příslušných úředníků a poplatků. Stavební povolení, výpis z katastru, že se tady v budoucnu neplánuje výstavba loděnice ani se nebude asfaltovat bývalá jantarová stezka, úvěrovou smlouvu, ručitele, přístupitele a potvrzení o bezdlužnosti zeťova bratra na Kajmanských ostrovech. Pak ještě hygienik, statik, požárník a člověka potěší, že už není nezbytný domovní důvěrník. Pokud přežijete ten nekonečný přepážkový běh a zbude ještě síla a chuť na původní záměr, klobouk dolů. Naopak s dědečkovstvím je to až neskutečně jednoduché. A bez poplatku. Snad proto, že je to institut starý jako lidstvo samo a vznikl v době, kdy ještě nebyl formulář, razítko a přepážka, se nejspíš z úcty k tradici má věc dodnes jinak.

Celá záležitost jde až tak neuvěřitelně daleko, že toho, koho se to především týká, se dokonce nikdo ani nezeptá. Takovou svobodu nezná ani ústava Bahamských ostrovů. Když naše Anežka odjížděla do Anglie, byť dvacetiletá, dělali

jsme si trochu starosti. Takové ty obyčejné, rodičovské. Jak to v tom velkém světě „to dítě“ bez nás zvládne. Učit se angličtinu, starat se o sebe a ještě o nějaké to dítě jako au pair. Z jejích zpráv jsme se občas dovídali o krásných snědých dětech s velkýma očima, které hlídala v černošských rodinách. A to byla další věc, která nás maličko zneklidňovala.

Anežce se totiž vždycky víc líbily jižní typy a chasník z Hané či malokarpatských vinogradů proti nim neměl příliš šance. Což o to, kakaové děti s nádhernýma, nevinnýma očima jsou rozkošné, ale

Čtenářská povídka

představa, že budeme za mladými jezdit v sobotu odpoledne na kafe do chaloupky u Viktoriiných vodopádů v Zimbabwe, v nás nevyvolávala velké nadšení. Jenže my už jsme nebyli v roli velitele, nýbrž pouze pozorovatele, v lepším případě příležitostného poradce bez hlasovacího práva. Jak přicházely občasné mejlíky, dovídali jsme se, že probíhá nějaké výběrové řízení v srdeční záležitosti. Na jaře bylo výběrové řízení definitivně uzavřeno a my se dověděli poměrně překvapivý výsledek. Je to prý sympatický mladý muž, blondák a domovem je v Nízkých Tatrách. To nás celkem uklidnilo, protože do Demanovské jeskyně je to o kousek blíž než k Viktoriiným vodopádům a jako bývalý Čechoslovák vím, že vyjmenovaná slovenská slova po B jsou brynza a borovička. Obnovíme staré dobré tradice, narušené pomlčkovou

válkou. Tím ale neměla být vyčerpána všechna překvapení. Jednoho dne v létě Anežka s nevinným úsměvem oznámila, že v dohledné době povýšíme. Budeme dědeček a babička. Po prvotní zástavě srdce a dechu z tohoto nevyžádaného daru jsme začali přemýšlet, co mladí mají a co ne. Není to až tak dávno, co jsme sami řešili tenhle problém s naší malou Terezkou. Dítě potřebuje mističku, židličku a postýlku, nejlépe doma. Jenže Anežčino vlastní doma má její manžel teprve ve stadiu příprav. Před lety jsme z dlouhé chvíle zrekonstruovali východní křídlo naší usedlosti a bydlení se pozastavilo ve fázi dokončené hrubé stavby. Teď se tyhle prostory můžou na nějakou dobu hodit. Stačí jen dodělat schodiště, podlahy ve čtyřech místnostech, obložit koupelnu, do prostoru dát nějaké poličky a pohovky, na stěnu Špálu a Kremličku, do vázy kytici, pod vázu stůl a ke stolu židli. Máme pár měsíců náskok. Podzim se překulil do předvánočního času jako Anežka ke svému termínu a košík a chřestítko čekají v novém pokojíčku.

Je časné ráno, ležím pod teplou peřinou a schválně oddaluji ten okamžik, kdy se vysoukám z postele, se zavřenými očima přejdu pár kroků k zrcadlu a pak je naráz otevřu. Jsem zvědavý, jak velká se stala proměna. Už totiž vím, jak se dělá dědeček. Jednoduše a elegantně. Mobilem. Pípne a oznámí vám: Ahoj tati. Tak jsi dědeček. Je to kluk, 4.10 kg, 54 cm a jmenuje se Samuel. Anežka. Teď mě tedy čeká jeden důležitý úkol. Půjdu se do porodnice podívat na vnoučka a pak musím na internetu zjistit, jaké povinnosti má dnes dědeček.

Mikuláš s andělem trefili i do Domu armády

V době adventu by se lidé měli co nejvíce setkávat a trávit společně čas. Vědí to i členové klubů seniorů. V Domě armády v Olomouci proto uspořádal klub armádních seniorů oblíbenou Mikulášskou. Přišel nejen Mikuláš, ale i jeho rohatý průvodce a samozřejmě také andělé.

Foto: Josef Beran

XVI. MĚSTSKÝ BÁL

...KDYŽ TANČÍ NEJEN HVĚZDY

10. ledna 2015 | 19.00

Výstaviště Flora Olomouc | pavilon A

večerem provází **Roman Vojtek**, vítěz prvního ročníku STARDANCE

Moondance Orchestra Martina Kumžáka

taneční vstupy – **Roman Vojtek a Kristýna Coufalová**

artistická show **Cirkus trochu jinak**

vystoupení **KST Quick Olomouc**

Queenie (Queen Revival)

Desigual Quartet

Oldies diskotéka – hity 60. až 90. let

profesionální barmanská show

taneční akademie pro hosty

tematické fotografie z plesu ihned k odběru

Cena vstupenky: 490,- Kč

Předprodej od 16. 12. 2014 | 9.00 hodin

v Informačním centru Olomouc

Horní náměstí – podloubí radnice

tel: 585 513 385

<http://mestskybal.olomouc.eu>

